

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Redazione ed amministrazione
Piazza Adamich.

Előfizetési ár — Associazione:
Egy évre . . . . . Per 1 anno 8.— frt
Félévre . . . . . Per 6 mesi 3.— »
Negyedévre . . . . . Per 3 mesi 1.50 »
2 hóra . . . . . Per 2 mesi 1.— »
Külföldre 1 évre . . . . . Per l'estero 8.— »

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és eljegyzések:
Helyesnek és szabály szerint a kiadó
hivatalban, (Piazza Adamich).

Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. hirdetési irodájában
Budapest, Váci-utca, Oppelika
H-nél, Bées, Stubai-bástya N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assumono nell'ufficio di redazione in Fiume
Piazza Adamich.

1888. Január 8

Megjelenik minden vasárnap

8 Gennajo 1888.

VII. ÉV FOLYAM

Főhívás előfizetésre!

Az ez évi január hó elsejével
lapunk a hetedik évfolyamot érte
meg; és habár e tengerparti magy-
yar lap főállásának első éveiben
az akadályok hosszával azonosan
kénytelen megküzdeni a legutóbbi
idők alatt mindinkább megszilárdult,
s így annak szebb jövője elé
bizalommal tekinthetünk.

Mily szolgáltatásokat tett a lap
közölgvényeknek, főlegesenek tart-
juk részletezni. Szerénytelenség
nélkül elmondhatjuk azonban, hogy
nem egy fontos kérdésben oly be-
folyással volt a közvéleményre, mely-
nek előnye elvitázhatatlanok.

Kiváló gondot fordítottunk arra,
hogy a lapunk hasábjain tárgyalt
tények, mindenkor hiteles forrásból
legyenek merítve, — s nem
mulasztottuk el a külföldi nevezetesebb
kereskedelmi és egyéb köz-
gazdasági eseményeket a magyar tengeri
kereskedelemmel kapcsolatba
hozva, akként ismertetni, hogy az-
ok a magyar közgazdasági érde-
kek részére hibászovalható legyenek.

Főtörkevényünk volt, egyrészl
a kikötő város különböző elemei
körében az egyetértés eszméit hir-
degni, s másrészl az anyaország
és a Fiume közönsége között fönál-
ló jó viszony megszilárdítására köz-
reműködni.

A mint eddig úgy ezútn
is tartózkodni fogunk a vizsgáló

kat előidéző szenvedélyes támadá-
soktól; de leginkább kerülni fogjuk a
személyeskedést, mely ma már külön-
ösen a vidéki sajtó körében az
undorodásig felburjánzott.

E mellett azonban nem fogunk
visszariadni az igazságot minden
irányban kimondani.

Kiváló gondot fogunk fordítani
együttal arra, hogy a sok áldozat-
ba került magyar tengeri kikötő
forgalma az anyaország kereskedel-
me részére napról napra nagyobb
és nagyobb előnnyel megközelít-
hető legyen!

Lapunk előfizetési ára marad
a régi:

Egész évre . . . . . 6 frt
Félévre . . . . . 3 "
Negyedévre . . . . . 1 frt 50

A „Fiume” szerkesztősége.

A községi iskolák megnyitásához.

Fiume 1888. január 6.

A kikötő városról a legutóbbi
évek alatt méltán elmondhatjuk,
hogy most éli virágzásának első kor-
szakát. Magyarország fővárosán ki-
vül aligvan az anyaországban vá-
ros, mely a momentális alkotások-
nak oly sok és kiváló objektumá-
val díszeskedhetik, melyek az alkotmányos
éra ajándékozta meg,
mint hazánkban dédelgetett Fiuméja.

A mit évszázadok küzdelme
alatt el nem érhetett, annak elő-
részéhez alig két rövid évtized alatt

biztos léptekkel közeledik. Egykor
kavicsos tengerpartját ma szabá-
lyos kőépítmények szegélyzik dí-
szes külsejükkel, s nem rég még ren-
dezetlen utcáin szemmel láthatólag
halad a szabályozásnak nem könnyű
munkája. Az elhanyagolt telkeken
modern stíű építmények emel-
kednek. Oszlopos tanújelei a fiu-
mei munitcipális élet szabadságá-
nak, s az aránylag kicsiny Fiume
gazdagságának, — kétségbevonhat-
lan bizonyítékai az anyagi és szel-
lemi átalakulásnak.

Mennyiben van szerepe e föl
virágzás körül az érdelemnek, men-
nyiben a szerencsének, ne fejtege-
sük. Itéljen fölörte a történelem,
a pártatlan igazság kérlelhetlen
logikája.

Fiume virágzásnak indult, ki
memé ezt tagadni? De ne kér-
djük azt sem, mennyit ró föl magá-
nak érdemül e fölvirágzásban az
anyaország rokonszenve, vagy mily
részt követelt magának az n. n.
állami érdek. Az ítélet joga ebben
is egy jövődő korszaké.

Mi csak a tényeket tekintjük,
melyek fényt és díszségeit áraszt-
anak az átalakulás nagy útján
álló Fiuméra. A munitcipium ere-
jéből néhány év alatt már több
monumentális épület emelkedett.
Hogy csak egyet említsünk, a szin-
házat, mely imponans arányaival
bármely fővárosnak is díszére vál-
nék.

A modern haladás terén egyik
legégetőbb követelményt azonban

a megfelelő iskolaépületek létesí-
tése képezték. A városatyái át-
latva ez ügynek fontosságától, bő-
kezűen gondoskodtak e szükség-
letről. A zsenge ifjúság nevelésére
emelték a fényes hajlékot, s vele
önmaguknak tiszteletre méltó em-
lékezetet a jövő nemzedékek há-
lájában.

A fényes épületet ma avatták
föl ünnepélyes gyülekezet előtt.
Nagyszámu vendég-ereg emelte a
fölvatás fényét jelentőségét, s a
növendékek ajkán fölhangzó „Köl-
csöghimnusz” hangjából az öszinte
elismerésnek a haza iránti rokonsz-
zenyvek melege szűrődött át.

A munitcipium termeiben, Tá-
liá templomában, s a műszáknak
ma megnyitott újabb csarnokában
háborítlanul él tovább Dantenak
zengzeties nyelve. Fényes bizonyíté-
kai az anyaország szabadelvűsége-
nek, jogtiszeletének, melyek a vá-
ros autonómiaja iránt viseltetik.

A községi iskolák ifjúságának
nevelése a munitcipium autonóm
joga. Haladása elé eddig nem gör-
dített akadályokat a kormány. Bi-
zalma teljes volt abban, hogy az
ikolákban a hazaszeretnek ham-
misítatlan elveit eszegettik az if-
júság fogékony lelkebe. És meg-
győződésünk az, hogy e bizalom
meg nem rendül soha, míg az if-
júság nevelés szivükből viszonoz-
zák a mi rokonszenyünket, a him-
nusnak édes igéjével: „Isten áld
meg a magyart!” A legkisebb áld-
dás mit az áldott anyaország fo-

A FIUME TÁRCZAJA

AZ ELSŐ EXPEDITIO A TÜZFÖLDÖN.

Irta: Dr. Ambrozovics Dezső.

I.

Itt legnagyobb meglepetésükre a part
hosszában szépen elrendezve egy rakás
burgonya, rizs, gyümölcs és más élelmi
szűt tűnt szemükbe. Egy második me-
glepetés csakhamar megadta az elsőnek
magyarázatát. Ismeretes arcú férfi közele-
dett feléjük, kibem Popper azonnal fel-
ismerte punta arenasi régi barátját, ki
a folyó torkolatától pár száz lépésnyire
néhány hónap előtt egy aranyosó to-
lepet rendezett be, s csak a napokban
érkezvén oda, ott hagyta a parton ma-
gával hozott élelmiszereit, mialatt ő
munkáit ment megnézni. Popper, is-
merve barátjának vállalkozó természetét,
ajánlatot tett neki, hogy csatlakoz-
zék az expedícióhoz, mit az habozás-
 nélkül el is fogadott. Ez egy Wolff nevű
ember volt, az első, a ki eddig e
pontig eljutott.

Útját másnap folytatva, csakha-

mar fossilis területre bukkantak, mely
el volt bozítva a földből kiálló megkö-
vesült fákkal és csigákkal. Meglatáro-
zott időre a San Sebastian öblönel kell-
vén lenniök nem szentelhettek huzam-
sabb időt ennek a tudományos szem-
pontból felelte érdekes terüetnek. Pop-
per azonban felelvásása közben meg-
gérte hogy legközelebbi tűzföldi útjá-
nak czéjül ennek a területnek a tul-
mányos átkutatását fogja kitűzni. At-
haladva a 69° 5' - en a talaj köze
jelentékenyen változik. A hegyek, melyek
e pontig szinte benyulnak az öblöbe,
mindinkább észak felé húzódnak és in-
nét a San Sebastian öblöig terjedelmes
helyenkint apró eszérjékek benőtt sík-
ság terült el előttük, melynek két olda-
lán a távolban két hegylánc húzódik,
majdnem párhuzamosan egymással. Az
egész ölomszürke színű terület, mely va-
lóságosan alá van aknázva az örlök fa-
jához tartozó kis állatok által (melyek
Argentínában tuco-tuco nak, Chibi-
ben pedig cururu nak neveznek), igen
lehangoló benyomást tesz a szemlölöre.
A merre szem lát, nem látni egyebet,
mint kopra síkságot, melynek eszemerü
voltát még növeli az a szürkés sárga

szín, melyet csak itt-ott szakít meg né-
hány, sovány füvel benőtt, zöldes fol-
toeska.

A vidék azonban egyszerre megvál-
tozott és csakhamar azoknak a mere-
délyeknek egyikéhez érték, melyeket csak
két-háromszáz méternyi távolságból le-
hat észrevenni. A rétek szep zöldék s a
síkságot átszelő folyócskák kristálytisza-
ra vize csakugy heiszeg a vízmadarak
kaesák es flamingók seregétől. S ezek-
nek a meredélyeknek egyikénél találkoztak
legelőször a Tűzföld bensülött lakóival.
Eleinte kissé furcsán érezték ma-
gukat, körülöttük látva vagy 50—60
fegyveres indiánt, es egy fehér kendő-
vel keztek integetni felejük, békés
szájszóknak akarva ez által kifejezést
adni. A vadak azonban ettől annyira
megijedtek, hogy eszeveszett futásban
kerestek menedéket.

Másnap a szélesség 53° 15' és a
hosszúság 68° 33' alatt egy lejtő tete-
jéről, melyet valamikor bizonyára a ten-
ger habjai locsoltak, megpillantották a
San-Sebastian öblöt, melytől alig egy
mérföldnyi áradványos, helyenkint ré-
tekkel megszakított terület választotta
el őket.

Itt megjegyzi Popper, hogy ettől a
naptól fogva újokban a legkülönfélébb
és legvezetesebb akadályokkal kellett
megküzdenniök, melyek nem egyszer vég-
ső megsemmisüléssel fenyegették az ex-
pedíciót. Ezeknek a tapasztalatoknak a
leírását azonban más alkalomra halaszt-
ja, es most áttér a kikötött vidék-
nek nagy vonásokban való leírására es
ennek orographiaját a következőkben
adja elő:

„A tűzföld az amerikai kontinens
legdélbbs csúcsán a kontinentstől két ha-
talmas áramlat által elválasztva, es egy
sereg csatornától, folyótól es pataktól
átszeldelve, orographiai es klimatologiai
szempontból oly változatos ellentéteket
tüntet fel, hogy mialott kettől beszél-
nénk, előre kell bocsátanunk a terület
természeti határainak leírását.

„Madártávlatból nézve a sziget déli
végén egy hegyláncz ötlik szemünkbe,
melynek örök hó-takarata csúcsai, meg-
közelítik a kétezer láb magasságot a
tenger szine felett.

Ebből a hegylánczából, mely a sziget
orographiai rendszerének központját ké-
pezi, derékszög alatt két nagy ág indul

rült a sor se vége se hossza nem lett, a „hogy volt” nak. Az ünnepély iránti érdeklődést leginkább mutatta ama körülmény, hogy a vendégek nem fértek el a különben tágas teremben. A társadalom minden osztálya képviselve volt az ünnepélyen. A kormányzón és nejein kívül megjelentek Fésüs Béla osztálytanácsos, Szobovics L. p. ü. tanácsos, Hajnal Antal műszaki tanácsos, Gróf Wichenburg István, Marsik I. forgalmi felügyelő, Mateovich Pál igazgató, Bercecz Gyula, Gellerich, Ossomack, Cunnadi, Gregorich, Bellon stb. családok, továbbá Dr. Erdősi Béla, Nyírák Lajosné, Daiszl Sándorné, Lázárné, Czink Lajosné, Kőrösi Sándorné stb. — Az ünnepély anyagilag kitünő eredményt járt, a mennyiben a jüvedelem a 250 frtot megközelíti, gróf Zichy Agost kormányzó 50 frtot juttatott a remes czélra. Kell még emelünk a leány skola tanulmányi felügyelőségét, melynek az ünnepély sikere első sorban köszönhető.

Különféle hírek.

József főherceg és családja Fiumében. József főherceg és családja minden valószínűség szerint még e hó elején fog Fiuméba érkezni, hogy a tényleg hátralevő részét fiumei gyönyörű villájukban töltsék. A főszege család illetőleg csak az esetben fogja utrakelést elhatározni, ha a közlekedési teljesen biztos.

Gróf Zichy Ferencz, kormányzónk édes atyja, ki a telet — mint azt lapunkban említettük — egészségi szempontból, ha gróf Zichy Agost és családja körében szándékozik tölteni, kétségkívül enyhébb éghajlat alatt, napról napra jobb egészségnek örvend.

Fouri eljegyzés. Whithead R. fiumei torpedó gyáros vejének gróf Hoyosnak leányát eljegyezte a londoni német nagykövetség tanácsosa báró Plessen Lajos.

Kitüntetés. Charitas lovag fiumei görög konzul vejét báró Plessen altábornagyot a király a Mária Terézia katonai rendkeresztjével tüntette ki.

Közigazgatási bizottságok. A fiumei közpénztár takarékpénztár igazgatósága a következőleg alakult meg: elnöke Mohovich Eudisz, igazgatósági tagok Cleseovich Luigi, Corossacz G., Gellerich Giovanni, és Madersnach Sándor. — A körházi bizottság elnöke Cleseovich Luigi, a jórétközségi bizottság elnöke Cante G. választották meg.

A fiumei műkedvelő egyesület ez évi január hó 1-én megtartott közgyűlésén elnöke Gregorich Otmar köztszéleiben álló fiumei polgári választotta meg. Választmányi tagok lettek: Brusatero G. Krassich A., Lobelsberger B., Maylander Albin, Mondello S. L., Mohovich Vito, Ricci M., Sirola Giovanni, Zangerle G. R., Dr. Zotti Giovanni.

Egy vasuti hivatalnok öngyilkossága. Nagy szerenczét keltett városunkban Weisberger Kálmán m. kir. államvasuti gyakorlati ügyintézői esete. Weisberger alig 27 éves fiatalember végzett tehnikus s tartalékos cs. és kir. gyalogsági tiszt volt, s tekintélyes budapesti család sarjadéka. Fiuméba a múlt évi július hó 25-én helyeztetett át Károlyvárosról, s eleinte a fiumei belső állomáson végzett forgalmi szolgálatot, honnét a múlt évi december hóban a kőolajfinomító gyárhoz lett kirendelve szolgálatát véget. Így a szolgálatban mint szonkvívül pontos és tisztességes névnek örvendő fiatalember hírében állott, s habár sorsával való elégedetlenségének nem egy ízben adott kifejezést a hozzá közelébb álló ismerősöknek, mindamellett senkisésem gyanította vezetés szándékát. Öngyilkosságát is úgy látják ez ok idézte elő, miután anyagilag is teljesen rendezett viszonyok között élt. — Weisberger Kálmán e hó 5-én követte el a vezetés lépést. A mondott nap reggelén benjárt a városban, s itt kilencez órájában a dohány főfőzsdén szivarokat vásárolt; kevés idő múlva visszatért a Hotel de la Ville-ben bérelt lakására, s 10 óra tájban a nélkül hogy levelet hagyott volna hátra, föbbe lötte magát. Végzetes tettét a pamlagon ölte követte el egy

15 milliméteres n. n. buldog revolverrel. A golyó jobb halántékán hatolt a fejébe, az ellenkező oldalán kijött, a gyilkos ölmöt teljesen összelapítva találták meg a pamlag közelében a szoba padlózatán. A lövés hallatára a házbeliek borhantak Weisberger szobájába, hol őt vérbe borítva találták. Nemek a pamlagot de a szoba padlózatát is ellepte a sebből kiömő nagymennyiségű vér. A házbeliek értesítése folytán a rendőrség s a rendőrségi orvos csakhamar megjelentek a helyszínen, s a fiatalembert álló helyzetben találták a pamlagon. Az esetből Goldstein fiumei h. rabbi is csakhamar értesült s intézkedett arra nézve, hogy a holttest a temető halottas kamarájába szállítsassék, s egyidejűleg értesítette a gyászos esetéről a Budapesten lakó családot. — Weisberger, özvegy édes anyja és a család értesülve fiuknak tragikus esetéről táviratlag kérte föl ismerősét Czink kereskedelmi akademiát tanárt, hogy a holttestnek Budapestre való elszállítására nézve a szükséges intézkedéseket tegye. A szerencsétlen sorsú fiatal ember édes anyja, és bátyja, ki tekintélyes budapesti ügyvéd az öngyilkosságot követő napon Fiuméba érkeztek. Weisberger holttestét, e hó 8-án szállították el Budapestre. Barátnak és ismerősöknek öszinte részvéte kísérete az életében ép oly önézetes mint érzékeny fiatalember kiszemeltet porhüvelyét utolsó utjára.

A kis Petschko Budapesten. A kis Petschko Alajos ki 7 éves kora daczára, kitünő hegedű játékát folytán, az egész város közönsége előtt ismeretes, e hó 16-án Budapesten a népszerűltábor fog fellépni, hogy azután a konzervatóriumba végeztesse föl. A kis művész iránt Dr. Erdősi Béla közbenjárása folytán a fővárosi zenekörök kiváló érdeklődést tanúsítanak; Ha a kis csodafiú a próbát kiállotta állami ösztöndíjban is részesül; szóval a kis Petschkot jó csillag ravezette az utra, mely őt egykor nagygyárrá is teheti.

A fiumei tornaegylet a farsang folyamán, szerint elhatározta készülni rendezni a Deákzálló nagy termében.

A Zichytér rendezése. A municepális körökben régebb idő óta képezi közömbj tárgyát a Zichytér rendezése. A m. kir. tengerészeti hatóság műszaki osztályának főnöke Egan Lajos középiskolai felügyelő elkészítette a tér rendezésére vonatkozó tervezettségnek fogantatásával a municepális köröknek a Zichytér rendezésére vonatkozó ohajtása nem sokára teljesedése megy.

Idejárásunk. A zord időjárás vészkereszt napja óta enyhére változott, s tegnap 7-én egy zöngébb serozco meghozta az esőt. A környék hegysegeiről a hó lassan lassan leolvadt, csupán a magasabb hegytetők feléje onlékozott a letűnt hóviharos napokra.

Kereskedelmi hírek.

Az Adriahajók s a barcellonai kiállítás. A barcellonai kiállítás iránt Magyarországon élénk érdeklődés nyilvánul. Ez érdeklődéssel szomban a spanyolországi kiállítási bizottság a nagy iparcsarnokban Magyarországnak jutatta a legszebb helyet. A magyar kiállítási tárgyak a magyar bizottság terve szerint, a »Adria» egyik hajójával egyszerre fognak Barcellonába elszállíttatni.

A m. kir. állami vasutak fiumei forgalmi fondóságától a következő értesítést vettük: Van szerencsénk értesíteni, miszerint e hó 3-án a 2 sz. személyvonattal a személyforgalom a Fiume C. Moravicei vonalon ismét megnyílt 4-ikétől kezdve ugyanezen vonalrendszer már gyors és darabárúk forgalma is akadálytalanul közvetített, míg végül Fiuméről 4-ikétől a teherárúk is felvételnek.

A m. kir. állami vasutak bevételé. A m. kir. állami vasutak az 1887 évi január 1-től december hó végeig összesen 6.435.793 utast, és 6.811.982 tonna árut szállítottak. Az évi bevétel 33.505.232 forint, mely összeg, a megelőző 1886 év eredményét 406.365 forinttal mulja fölül.

CSARNOK.

Olaszország kivándorlási mozgalma.

III.

Látszik csak néhány számot: abszolút szám 100,000 lakos után

Potenza	9,118	1,750
Cosenza	8,653	1,918
Salerno	6,743	1,226
Genova	5,480	721
Udine	2,120	423

Az éjszakai tartományok tehát aránylag sokkal nagyobb mértékben vesznek részt a csak időleges kivándorlásban.

Általán Olaszország 8.26 községből csak 1.690 vesz részt a végleges kivándorlásban, vagyis 18%. Körülbelül háromnegyed részben az összes községeknek semminemű kivándorlási mozgalom nem észleltetett, így különösen Középorlaszországban. — Toscanában s a régi Pápai államban; Róma maga erős bevándorlási központ, mióta az új Olaszország fővárosává lón.

A mi a kivándorlás okait illeti, a kivándorlók maguk erre nézve az érdekelt 1600 község közül 922-esetben azt vallották, hogy jobb szerencsét keresnek, másodszorban főleglétvén a kivándorlási ügynökök kecségtetését, a külföldön jó módra jutott rokonok és barátok biztatását, néha rossz természet, munkáltságot nagy adóterhet stb.; 712-ben, tehát e községek mintegy 40%-ában mint főök a nyomor szerepelt. Különbben az olasz kivándorlók átlag 150—300 frankny tőkével indul utnak, s e tekintetben sokkal kedvezőtlenebbül áll mint a német, svajeci, skandináv stb. kivándorló. Ennek folytán, alig hogy új hazájába érkezett, kénytelen válogatás nélkül a legalja-abb, s legrosszabbul fizetett munkákat elvállalni, hogy magát fenntarthassa. Legjobban még azok járnak, kiknek ismerősök és rokonok vannak tengeren túl, akik kezükre járhatnak.

III. Mint már mondtuk, az összes kivándorlónak mintegy fele, (időre) az emrópai államokat keresi fel; másik fele (állandóan) Ameriában telepszik Egyes államok:

Franciaországba	21.27	%-a
Ausztriába (Czisleithania)	10.70	"
Magyarországba	6.87	"
Svajczba	2.91	"
Németországba	2.88	"
A Platu köztársaságokba	25.48	%-a
Braziliába	7.83	"
Az Egyesült Államokba	8.33	"

Különbben az illető amerikai államok statisztikája rendszeren jóval több olasz bevándorlót tüntet fel, mint az olaszországi hivatalos adatok.

Igy pl. 1885-ben bevándorolt az Argentinai köztársaságba: az olasz statisztika szerint . . . . . 37,410 egyén az argentinai statisztika szerint . . . . . 57,827 egyén az Egyesült Államokba szintűgy 13,006 illetve 15,485.

IV. Lássuk most a konzuli je-

lentések legfontosabb adatait. Kezadjük hazánkkal. Az illető jelentés Magyarországtól erősen eljjeszti a kivándorlókat Eszerint a kivándorlás Magyarországra mindig időleges jellegű: a kivándorlók tavasszal érkeznek, ősszel visszatérnek. Egy részük folytatja útját Szerbia, Rumánia, Bulgária felé.

1883-ban mintegy 4500 olasz érkezett Magyarországra, legnagyobbbrészt Udine, Belluno és Treviso velencei tartományokból. (Udine megyéből 2,300). Foglalkozás szerint volt 550 kőműves, 600 kőfaragó, 500 erdőmunkás, 550 más foglalkozású.

A tégláregétek szerződteői nem csekély számú kiskorút visznek magukkal, kiktől különböző armányokkal a hér legnagyobb részét visszatartják. A munka befejeztével e fiuk elzülnek, vagy a budapesti kórházak betegmeik létszámát gyarapítják.

1885-ben az a hír, hogy a magyar parlament több új vasuti vonalat megszavazott, nagy mozgalmat idézett elő az olasz munkások közt; de a munkás kezek meghaladták a keresletet. A megszavazott vonalok néhány nem került építkezés alá: a napszám mely eleinte 3 forintnak mondatott, valjában nem tett ki többet 1 frt 30 kr-nál, mi épen csak a megélhetést biztosította; megtakarításokról szó nem lehetett.

Mócs Zsigmond

felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos.

Battara P. könyvnyomdája, Fiume

Hirdetmény!

Ezennel közhírré teszük, hogy f. é. november 28-án 75641 sz. a. kelt azon intézkedést, mely szerint kocsiaink rakodási ideje 6 nappali órában állapítottott meg, f. é. december 15-től kezdve hatályon kívül helyezük.

E naptól kezdve mindazon áruk, melyek ki vagy berakása a felek által teljesítendő, ismét a rendes díjszabásszerű határidő alatt lesznek ki illetve berakhatók.

Budapest 1887. december 13-án.

Az igazgatóság.

MARASKINO „EXCELSIOR“

Luxardo Girolami.

Cs. és kir. szabadalm.

Maraskino gyár Zárabn;

alapították 1821-ben.

Raktár és eladás nagy mennyiségben a fiumei és a Fiumén kívül eső piacokra.

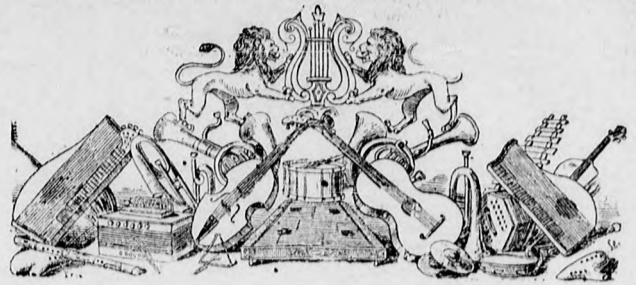
Rudmann A.-nál

Fiumében.

Kornitzer G.

Első és legnagyobb fiumei üveg és porcellanárú raktára vendéglői és magánhasználatra. Lámpák, tükrök, majolika, kristály és üvegdíszműrűk haza és külföld gyárakból arany kezelek, petróleumfűzőgépek. A legjutányosabb árakon! Fiume — Corso.

Intelligens egyének mellek foglalkozást kapnak, mely naponta 2-3 frót jövedelmez. Mivel egyének is elválhatják a foglalkozást, mely nem sorsjegyek vagy kereskedelmi cikkek kolportálásából hanem hazafias és politikai természetű, igen érdekes műveknek (általunk közlendő) könnyű módon való terjesztéséből áll. Bővebb értesítést ad: Noszlopy E. Budapest IV. 16. vész utca 5.

Stenberg Armin hangszergyára, Budapest, kerpesi ut 36.

(a Rokus-kórházzal szemben.)

Minemű hangszerek, harmonika és harmonium gyára és legnagyobb választékú raktára. Valódi olasz és belöldi hárok. A legújabb, felülnest keltó mechanikai szalon-hangszerek, mint Ariston Herophon, Ophaus, Simphonion, Phönix foraktára.

200 léppel díszített nagy hangszerekkel egész kiállításra ingyen és bérmentve küldeték. Harmonikus hangszereket külön árakban is megvásárolhatók.

Legújabb!!! Harmonikafuvola 12 billentyűvel, kellemes hangokkal, mely azonnal megtanulható és játszható. — Igen kedves mulatóeszköz bár ki részére. Ára 2 ft. Hangszerek javítása joston Herophon, Ophaus, Simphonion, Phönix foraktára.

PSERHOFER J.

gyógyszertára
Bécs, Singerstrasse 15. sz.
„Zum goldenen Reichsapfel“.

Vértisztító labdacok, melyek előbb universalis pirulának nevezettek, alig van betegség, melyekben ezer meg ezer esetenél csodálatra méltó hatásuknak ne bizonyítanak volna. A legnehezebb esetekben, melyekben minden egyéb gyógyszer haszontalanul alkalmaztattak, ezen labdacok által számtalanszor és rövid idő alatt tökéletes egészség következett. 1 skatulya 15 pirulával 21 kr., egy tekercs 6 skatulyával 1 ft 5 kr., bérmentesen utánvétellel 1 ft 10 kr.

A pénz előleges beküldésével bármintve 1 tekercs pirula 1 ft 25 kr., 2 tekercs 2 ft 30 kr., 3 tekercs 3 ft 40 kr., 4 tekercs 4 ft 40 kr., 5 tekercs 5 ft 20 kr., 10 tekercs 9 ft 20 kr. (Egy tekercsnél kevesebb nem küldhető k.)

Számtalan köszönőirat tekinthető be, melyekben ezen pirulák fogyasztói hosszabb élevezetük után a legkülönbözőbb és súlyos betegségeikben, köszönetet mondanak. Mindaz aki egyszer kísérletet tett vele, tovább ajánlja a szert.

A sok köszönő irat közül néhányat itt közlünk:

Leongang, 1883. május 15.
Igen tisztelt úram! Ennek pirulái valóban csodálatra méltóan működnek, nem olyanok ezek, mint egyéb díszített szerek, hanem segélyt nyújtanak majdnem mindenben.

A huszétékor küldött pirulák legtöbbjét ismerőseimnek és barátjaimnak osztottam, s mindnyáján segítettek még magas koru egyének is a különböző bajokban ha nem is teljes jó egészséget, de tetemes javulást tapasztaltak, s folyvást használni karták. Kérem emélfogva, sziveskedjék ismét 5 tekercset küldeni. Tölem és mindazoktól, kiknek szerencsésük volt az ön pirulái által egészséget visszaszerezni, fogadjon bősö köszönetünket.

Deutinger Márton.

Bécs-Szt.-György, 1882. febr. 16.
Tisztelt úram! Nem felejtetem ki eléggé bősö köszönetemet az ön piruláért, mert Isten segítségével, ki évek óta miserében szenvedtem s ha bár még most is ilyeneket bevennie kell, egészsége annyira helyre állott, hogy ifjú frisséggel minden dolgát végezheti. Ezen közleményemet mind-

den szenvedő javára felhasználhatja s kérem egyúttal, sziveskedjék két tekercsrel küldeni, valamint két darab chinai szappant is. Kiváló tisztelt!

Novák Atajos, főkereszt.

Tekintetes úr! Előre hősátva, hogy önnek minden gyógyszer egyformán jó, mint a kitűnő fagy-balszam, mely az ön esküdjomban több idült fagydagadatot gyorsan megszüntetett, dacára az ugynevezett universalis gyógyszerek iránt való bizalmatlan-ságomra, elhatároztam, önnek vértisztító pirulát használni s ezen apró polyéskák segítségével, hosszú évi aranyér bajomat ostromolni. Nem akarok magamnak érdemet szerezni, midőn onnel tudatom, hogy régi bajom több heti használat után, egészen megszűnt s ismerőseim körében a legszorgalmasabban ajánlom. Az ellen sínes kifogásom, ha ezen sorokat — névállásom nélkül — nyilvánosságra hozza.

Tiszteltetl C. v. T.

Bécs, 1881. febr. 28.

Fagy-Balszam Pscherhofer J.-tól hosszú évek óta ismert legbiztosabb szer mindenfélle fagyások ellen valamint idült sebekre stb. Egy palack 40 kr., díjmentesen megküldéssel 65 kr.

Golyva - balszam, megbízható szer a golyva nyak ellen. Egy palack 40 kr., díjmentesen megküldéssel 65 kr.

Élet-essencia (prágai cseppek) elémésztes, mindennemű altesti bajok ellen. 1 palack 20 kr.

Ökörfarkvirágnedv, általánosan ismert kitűnő házi szer katarhus rekedtség, görsztés köhögés stb. 1 palack 50 kr., 2 palack díjmentesen megküldéssel 1 ft 50 kr.

Alpesi növénynedv W. D. Bernhardtól. 1 palack 2 ft 60 kr., fél üveg 1 ft 40 kr.

Szem-essencia Romershausentől. 1 palack 2 ft 50 kr., fél palack 1 ft 50 kr.

Lábizzadás elleni por 1 skatulya 50kr., díjmentesen megküldéssel 75 kr.

Tannochinin-pomádé Pscherhofer J.-tól számos év óta legjobb minden hajnövesztő szer közt, melyet orvosok elismernek. Egy palack 40 kr., díjmentesen megküldéssel 65 kr.

Általános tapasz Stendel tártól vígváltó és szűrt sebekre, rosszindulatú daganatok, még idült, gyakran felpattanó láb daganatokra is, körömméregre, sebekre s gyuladt részekre és egyéb szenvedéseknél ajánlható 1 doboz 50 kr., díjmentesen megküldéssel 75 kr.

Általános tisztító só Vulrich-től, kitűnő házi szer, a rossz emésztés következményei, fejfájás, szédülés, gyomorgöcs, mellégés, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag 1 ft.

Amerikai köszv. - kenőcs, legjobb szer minden köszvény és reumatikus baj, fogfájás, Ischiasz, fülfájás ellen stb. 1 ft 20 kr.

Ferenc-pálinka 1 palack 60 kr.

Mindennemű homeopathiai gyógyszerek készletben vannak. Az itt megnevezett készítményeken kívül minden az osztrák lapokban hirdettet béli- és külföldi pharmatikus különlegességek készletben vannak s minden a raktárban nem levő cikkekrol pontosan és olcsón gondoskodunk. A postai küldemények gyorsan és pontosan eszközöltetnek előleges pénzbe-küldésre vagy utánvétellel. A pénznek előleges beküldésével (legjobb postautalvánnyal) a postán sokkal kevesebbe kerül, mint az után vétellel. (1-12)

Dr. J. G. Popp	idvart fogorvos	Novenyzappana a legkiválóbb pipere- és gyógyszerpárammindenféle borzítás és foltok ellen.	Ára 30 kr.
Dr. J. G. Popp	idvart fogorvos	Logtomeje (Plomba), melylyel a használt masztás szertől baktériumok elmozdítását kioldva fogat.	Ára 1 ft.
Dr. J. G. Popp	idvart fogorvos	Fogpora, melylyel a fogak magyogó fehérszint nyernek.	Ára 63 kr.
Dr. J. G. Popp	idvart fogorvos	Fogpora, a fogort kedvelők közt legelterjedtebb és lekedveltebb.	Ára 35 kr.
Dr. J. G. Popp	idvart fogorvos	Aromatikus fogposztája, melylyel a kellemesen halvány fogszappannal borzított fogak tisztulnak.	Ára 1 ft 22 kr.
Dr. J. G. Popp	idvart fogorvos	Anthein-fogposztája, a szájjal tisztításra és konzerválásra.	Ára 1 ft 22 kr.
Dr. J. G. Popp	idvart fogorvos	Ára a nagy palackok 1 ft 40 kr. a kisebbek 1 ft 20 kr.	Ára 1 ft 22 kr.
Dr. J. G. Popp	idvart fogorvos	Máshet - szájrejtő, az órák a lekedveltebb szájjal és fogakkal.	Ára 1 ft 22 kr.
Dr. J. G. Popp	idvart fogorvos	Dr. J. G. Popp	idvart fogorvos

PRIMA FABBRICA UNGHERESE

Macchine ed attrezzi per lo spegnimento del fuoco

Bukarest F. WALSER Kolosvár

Fabbrica e Deposito principale: BUDAPEST, Rottenbiller N. 66.

Corrispondenza in tutte le lingue.

Fabbrica premiata in tutte le esposizioni universali, per la produzione di macchine ed altri attrezzi per lo spegnimento del fuoco, macchine idrotecniche, pozzi a pompe, campane per le chiese.

Esportazione nei paesi ereditari della Monarchia, nella Russia ed in tutto l'Oriente. — A richiesta si mandano gratis e franchi di porto prospetti forniti da modelli. — Bilanci e disegni di progetti si somministrano gratis.

VII. É
Szerkesztő
Féltéve
Negyedévi
2 hóra
Külföldre 1 évi

Előzetes
Egy évi
Féltéve
Negyedévi
2 hóra
Külföldre 1 évi

1888

VII. É
Főhív
Az ez
lapunk a
meg; és h
gyar lap f
az akadály
kénytelen
idők alatt
dult, s így
bizalommal
Mily sz
közgyógyos
juk részle
nélkül elm
nem egy f
zetesági vo
nek előnye
Kiváló g
hogy a lap
tények, nu
bő legény
mulasztott
zetesebb ke
zadesági es
geri keresl
hozva, akk
zok a mag
kek részére
Főtörök
a kikötő v
körében az
dém, s m
és a Fiume
ló jó viszo
remüködni.

A FU
AZ ELSŐ
Irtá: D
Természe
rület két na
lyek mar a
szonyok, a
zódések álta
külömböztet
gában foglalt
szét hótakat
és csatornái
szén lakok
gyobbreszt j
A másik me
szét foglalja
külözi az ere
jedelmes síks
az erőteljes,
melő on-
terület az, m
gentmai köz
expeditója f
átkutását
Popper e
Santo-foktól
legéjszakibb